

Published on *Thermenmuseum Heerlen in Zuid-Limburg, Romeins en archeologisch museum*. (<http://www.thermenmuseum.nl>)

[Home](#) > Opgraving villa Vlengendaal

Opgraving villa Vlengendaal

Tentoonstelling
2013

Opgraving villa Vlengendaal

De fresco's van Vlengendaal

In 1911 en 1913 werd bij Vlengendaal, een klein gehucht ten zuidoosten van Bocholtz een villa onderzocht. De villa ligt op een terrein dat bekend staat als *In den Berg*.

In twee zomers werden een hoofdgebouw en twee bijgebouwen blootgelegd, totaal een gebied van ca. 125 bij 60 meter. De twee bijgebouwen zullen als schuren zijn gebruikt voor opslag en andere activiteiten; het hoofdgebouw voor woondoeleinden. Rond een open binnentuin lagen twee woonblokken met elkaar verbonden door twee zuilengalerijen. In het westelijke woonblok waren de belangrijkste woonfuncties geconcentreerd. Hier lagen enkele kamers met vloerverwarming, de zogenaamde hypocaustum, en de badvertrekken.

De villa werd gebouwd in de eerste helft van de tweede eeuw en was tot in de eerste helft van de derde eeuw in gebruik. Toen werd het vernield door binnenvallende Germaanse stammen. Daarna zal het villaterrein als groeve zijn gebruikt voor nog bruikbare bouwmaterialen. Tijdens de vernieling en verdere sloop in de eeuwen daarna zijn fragmenten van muurschildering terechtgekomen in de verwarmingsruimte onder de vloeren. Ze werden in grote getale bij de opgraving aangetroffen, maar slechts een klein aantal (177 stuks) is bewaard gebleven. In de publicatie van Goossens uit 1918 wordt er nauwelijks aandacht besteed aan de wandschilderingen. Bij een kort en bondig lijstje van bouwresten meldt hij talloze fragmenten van pleisterwerk met beschildering. P.F.J.M. Hermesdorf schreef in 1953 in de Maasgouw een artikel over de technische aspecten van de muurschilderingen van Vlengendaal. Hij ging niet zo zeer in op wat er afgebeeld was, maar besteedde juist aandacht aan de mortelsamenstelling, de gevolgde techniek en de chemische samenstelling. In 1980 publiceerden Louis Swinkels en Eric Moormann een artikel over de frescofragmenten en gingen juist in op de afbeeldingen en maakten een reconstructie van het systeem achter de schilderingen. De studie werd bemoeilijkt door de regeling tussen het RMO en LGOG om de vondsten te delen. Na de opgraving belandden namelijk 41stukken in Leiden en 136 stukken in Maastricht. Nooit kwamen ze meer bij elkaar op één tafel om ze gezamenlijk te bestuderen.

Uit de 177 fragmenten konden de onderzoekers 7 versieringswijzen reconstrueren, waarbinnen enkele panelen onderscheiden konden worden.

Romeinse wandschilderingen bestaan meestal uit een opbouw van een onderfries, een middendeel en een bovenfries met daarbinnen verschillende rechthoekige panelen. In onze streken waren de ze meestal eenvoudig uitgevoerd en stelde de schildering vaak een imitatie van natuursteen of andere kostbare materialen voor. Naturalistische afbeeldingen waren een zeldzaamheid. In Vlengendaal kon slechts één wand

gereconstrueerd worden met drie op elkaar aansluitende panelen.

Ter gelegenheid van het eerste Romeinse festival in Bocholtz ^[1] (20-21 juli 2013) is door Pascale Hamers in het Thermenmuseum in Heerlen een tentoonstelling gemaakt over de opgraving van villa Vlengendaal.

Deze tentoonstelling vult de permanente tentoonstelling over de askist van Bocholtz ^[2] aan, tot eind 2013.

Het bezoeken van deze tentoonstelling is inbegrepen in de entreprijs van het Thermenmuseum.

Source URL: <http://www.thermenmuseum.nl/activiteit/opgraving-villa-vlengendaal>

Links:

[1] <http://www.sempervivetum.nl/>

[2] <http://www.thermenmuseum.nl/activiteit/de-geest-van-de-askist>